

objicit Porphyrius, quomodo velut ab uno Isaia exemplum putemus assumptum? Cui Ecclesiastici viri plenissime responderunt: Nos autem nomen Isaia putamus additum. Scriptorum vitio, quod in aliis locis probare possumus, aut certe de diversis Testimoniis Scripturarum unum corpus effectum.

Ad VIII. Aliqui dicunt, Marcum Evangelistam posuisse Abiatharem, non Achimelechum, quia Abiatharis nomen in historia Davidica notius erat; alii asserunt, quia Abiathar, qui erat filius Achimelechi, erat praesens, quando David comedit panes propositionis, quanvis tunc non fuisset Sacerdos, qui fuit tamen postea; alii volunt, Achimelechum fuisse etiam dictum Abiatharem.

Ad IX. Ut utrumque Evangelistam concordent circa horam crucifixionis Christi, Scriptores nostri observant, noctem apud Hebraeos fuisse divisam in quatuor Vigiliis, diem vero in quatuor Stationes. Prima diei statio incipiebat a diluculo, & usque ad horam diei tertiam durabat; & haec vocabatur hora prima; Secunda statio incipiebat ab hora tertia, & usque ad horam sextam protrahabatur; & haec dicebatur hora tertia. Statio tertia incipiebat ab hora sexta, & finiebat ad horam nonam, & appellabatur hora sexta; Quarta statio incipiebat ab hora nona, & usque ad occasum Solis durabat, & hora nona, vel vespera dicebatur. Marcus ergo dicens, Christum fuisse crucifixum hora tertia, intelligendus est de fine horae tertiae, quatenus scilicet, hora tertia nondum esset elapsa, & proxime accederet ad horam sextam. Joannes vero dicens, Christum fuisse crucifixum hora quasi sexta, intelligi debet de hora sexta nondum incepta; sed proxime accedente. S. Thomas 3. par. qu. 46. art. 9. ad 2. post Sanctum Augustinum lib. 3. de consensu Evangelistarum cap. 13., respondet, Christum, juxta Marcum, fuisse crucifixum hora tertia clamoribus Judaeorum; juxta vero Joannem, fuisse crucifixum hora sexta, manibus militum. Insuper, quando Marcus dicit, Mulieres venisse ad monumentum, orto jam Sole, docet S. Thomas, non accipiendum esse, tanquam Sol ipse videretur super terram, sed tanquam de proximo adveniente in has partes; scilicet, quando caelum versus Orientem jam albescebat, & lumen Solis, admixtum adhuc tenebris, affulgere incipiebat. Et quando dicit Joannes, Mulieres venisse ad monumentum, cum ad-

huc tenebrae essent, non debere intelligi, quod Mulieres profunda nocte ad monumentum venerint, sed sub noctis finem; nimirum, quando tenebrae non erant omnino discussae, adeoque tenebrae erant; Et quando Sol incipiebat illucescere, adeoque, orto jam Sole.

Ad X. Dicimus, quod quidam privatae superstitionis homines, a quibusdam Codicibus graecis, & latinis, expunxerunt historiam de sudore Christi sanguineo, & de apparitione Angeli, consolantis ipsum; quia putabant haec humanae infirmitatis argumenta, adeoque meruebant tribuere Christo, ne Divinitati ipsius, quam tunc Ariani negabant, derogare viderentur; quod docet Hieronymus ipse dialog. 2. contra Pelagianos. Caeterum utraque historia in plurimis exemplaribus Evangelii S. Lucae, iisdemque sinceris, & in versionibus Orientalibus tunc temporis, legebatur, & eam semper agnovit S. Ecclesia Catholica; ut genuinam Evangelii Lucae partem. Legantur Cornelius Jansenius, Episcopus Gandavenis, in concordia Evangelica cap. 136.; & Richardus Simonius in historia critica, novi testamenti cap. 12.

Ad XI. Huertius responderet, non esse novum, Sacros Auctores inserere temporum notationes non in principio, sed in medio Descriptionum suarum; quod in libris Regum, & Paralipomenon videre est. Caeterum quum in principio terti capitis Evangelii Lucae dicatur: Anno autem quinto decimo Imperii Tiberii Caesaris &c. verbum autem, ostendit, caput illud non esse Evangelii initium, sed cum aliis prioribus dicere connexionem. Denique in duobus prioribus capitibus Evangelii Lucae, Christi genealogia, & magna pars historiae continetur; Unde si illa deleantur, Evangelium Lucae de Christo obiter, & non ex instituto, loqueretur; quod non est dicendum.

Ad XII. In Codicibus graecis sincerioribus semper fuit historia de muliere adultera; quod testantur Ammonius in sua harmonia, seu concordia, ex quatuor Evangeliiis contexta; Auctor Synopsis Scripturae sacrae, qui vulgo creditur S. Athanasius; Chrysostomus hom. 60. in Evangelium Joannis; Euthymius in commentario in Evangelium Joannis; Denique Beza, Calvinianus, hoc ipsum negare non est ausus; Unde in suis annotationibus in Evangelium Joannis de historia mulieris adulterae loquens, scripsit haec: *Ex vestris*